

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2013. szeptember 12.*

„Az orvosi szolgáltatások nyújtásának szabadsága — Az e szolgáltatás nyújtása céljából más tagállamba utazó szolgáltató — A fogadó tagállam etikai szabályainak és különösen a tiszteletdíjakra és a reklámra vonatkozó etikai szabályainak alkalmazhatósága”

A C-475/11. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Berufsgericht für Heilberufe bei dem Verwaltungsgericht Gießen (Németország) a Bírósághoz 2011. szeptember 19-én érkezett, 2011. augusztus 2-i határozatával terjesztett elő a

Kostas Konstantinides elleni eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: L. Bay Larsen (előadó), a negyedik tanács elnökeként eljáró bíró, J.-C. Bonichot, C. Toader, A. Prechal és E. Jarašiūnas bírák,

főtanácsnok: P. Cruz Villalón,

hivatalvezető: K. Malacek tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2012. szeptember 19-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- K. Konstantinides képviseletében G. Fiedler Rechtsanwalt,
- a Landesärztekammer Hessen képviseletében R. Raasch,
- a cseh kormány képviseletében M. Smolek és D. Hadroušek, meghatalmazotti minőségben,
- a spanyol kormány képviseletében S. Martínez-Lage Sobredo, meghatalmazotti minőségben,
- a francia kormány képviseletében G. de Bergues és N. Rouam, meghatalmazotti minőségben,
- a holland kormány képviseletében B. Koopman és C. Wissels, meghatalmazotti minőségben,
- a portugál kormány képviseletében L. Inez Fernandes, meghatalmazotti minőségben, segítője: N. Sancho Lampreia advogado,
- az Európai Bizottság képviseletében H. Støvlbæk és K.-P. Wojcik, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

a főtanácsnok indítványának a 2013. január 31-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a szakmai képezések elismeréséről szóló, 2005. szeptember 7-i 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikke (3) bekezdésének és 6. cikke a) pontjának (HL L 255., 22. o.) értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Landesärztekammer Hessen (Hessen tartomány orvosi kamarája) kérelmére a K. Konstantinidesszel szemben szakmai mulasztás okán indított bírósági eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2005/36 irányelv (3), (8) és (11) preambulumbekzdése így szól:

„(3) Az ezen irányelv által arra vonatkozóan nyújtott garancia, hogy a valamely tagállamban szakmai képezést szerzett személy egy másik tagállamban – ugyanazon jogokat élvezve, mint e másik tagállam állampolgárai – megkezdhesse ugyanakkor a szakmának a gyakorlását és gyakorolhassa azt, nem érinti a migráns szakember azon kötelezettségét, hogy a szakma gyakorlásának ez utóbbi tagállam által megállapított, megkülönböztetésmentes feltételeit teljesítse, feltéve hogy ezek objektíve indokoltak és arányosak.”

[...]

(8) A szolgáltatásnyújtóra alkalmazni kell a fogadó tagállamnak a szakmai képezésekhez közvetlenül és konkrétan kapcsolódó fegyelmi szabályait, így a szakma meghatározására, a szakma keretébe tartozó vagy a szakma számára fenntartott tevékenységek körére, a címek használatára, valamint a fogyasztók védelméhez és biztonságához közvetlenül és konkrétan kapcsolódó súlyos szakmai mulasztásokra vonatkozó szabályokat.

[...]

(11) Azon szakmák esetében, amelyekre a képezések elismerésének általános rendszere (a továbbiakban: általános rendszer) kiterjed, a tagállamok számára továbbra is lehetővé kell tenni, hogy megállapítsák a képezésnek a területükön nyújtott szolgáltatások minőségének biztosításához szükséges minimális szintjét. [...] Ez az általános elismerési rendszer azonban nem zárja ki azt, hogy egy tagállam minden olyan személy felé, aki az adott tagállamban szakmát gyakorol, külön követelményeket támasszon, amelyek alapját a közérdek által igazolt foglalkozási szabályok képezik. Ezek különösen a szakma szabályozásával, a szakmai normákkal kapcsolatos szabályokat érintik, beleértve az etikai, felügyeleti és felelősségi előírásokat. [...]”

- 4 A 2005/36 irányelv „Tárgy” címet viselő 1. cikke értelmében:

„Ez az irányelv megállapítja azokat a szabályokat, amelyek szerint az a tagállam, amely a területén egy szabályozott szakma gyakorlásának megkezdését, illetve gyakorlását ahhoz köti, hogy az érintett személy egy adott szakmai képezéssel rendelkezzen (a továbbiakban: fogadó tagállam), az adott szakma gyakorlásának megkezdése és gyakorlása érdekében el kell, hogy ismerje azokat a szakmai

képesítéseket, amelyeket egy vagy több más tagállamban (a továbbiakban: saját tagállam) szereztek, és amelyek feljogosítják az adott képesítéssel rendelkező személyt a fogadó tagállam területén ugyanazon szakma gyakorlására.”

- 5 Ezen irányelv „Fogalommeghatározások” című 3. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:

„Ennek az irányelvnek az alkalmazásában a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

[...]

- b) »Szakképesítés« előírt képesítés megszerzését tanúsító okirattal, a 11. cikk a) pontjának i. alpontjában említett képzettségi tanúsítvánnyal és/vagy szakmai tapasztalattal tanúsított képesítés;

[...]”

- 6 Az említett irányelvnek „Az elismerés joghatásai” címet viselő 4. cikke (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A szakmai képesítésnek a fogadó tagállam általi elismerése révén a jogosult a fogadó tagállamban megkezdheti annak a szakmának a gyakorlását, amelyre vonatkozóan a saját tagállamában képzettséggel rendelkezik, és ezt a szakmát a fogadó tagállamban ugyanolyan feltételek mellett gyakorolhatja, mint a fogadó tagállam állampolgárai.”

[...]”

- 7 Ugyanezen irányelvnek a „Szabad szolgáltatásnyújtás” című II. fejezetében foglalt, „A szabad szolgáltatásnyújtás elve” című 5. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A közösségi jog különös rendelkezéseinek, valamint ezen irányelv 6. és 7. cikkének sérelme nélkül, a tagállamok semmilyen, szakmai képesítéssel kapcsolatos okból nem korlátozhatják a szabad szolgáltatásnyújtást egy másik tagállamban:

- a) ha a szolgáltatásnyújtó jogszerűen letelepedett egy tagállamban azzal a céllal, hogy ott ugyanazt a szakmát gyakorolja (a továbbiakban: »letelepedés szerinti tagállam«) [...]

[...]

(2) E cím rendelkezéseit csak akkor kell alkalmazni, ha a szolgáltatásnyújtó az (1) bekezdésben említett szakma átmeneti és alkalmi jellegű gyakorlása céljából megy a fogadó tagállam területére.

A szolgáltatásnyújtás átmeneti és alkalmi jellegét – különösen a szolgáltatás időtartama, gyakorisága, rendszeressége és folytonossága alapján – esetenként kell megállapítani.

(3) .A szolgáltatásnyújtó helyváltoztatása esetén a fogadó tagállamnak az e tagállamban ugyanazt a szakmát gyakorló szakképzett személyekre vonatkozó, szakmai, jogi vagy közigazgatási jellegű, olyan szakmai magatartási szabályzata hatálya alá kerül, amelyek a szakmai képesítéssel közvetlenül összefüggnek, úgymint a szakma meghatározására, a címek használatára, valamint a fogyasztóbiztonsággal és a fogyasztóvédelemmel közvetlenül és konkrétan összefüggő súlyos szakmai mulasztásokra vonatkozó, valamint a fegyelmi rendelkezések.”

- 8 A 2005/36 irányelv „Mentességek” című 6. cikke így rendelkezik:

„Az 5. cikk (1) bekezdése alapján a fogadó tagállam a másik tagállamban letelepedett szolgáltatásnyújtót mentesíti a saját területén letelepedett szakképzett személyekkel szemben támasztott alábbi követelményeinek teljesítése alól:

- a) szakmai szervezet vagy testület engedélyének beszerzése, szakmai szervezet vagy testület általi nyilvántartásba vétel, vagy szakmai szervezetben vagy testületben tagság betöltése. A tagállamok annak érdekében, hogy megkönnyítsék a területükön hatályos fegyelmi rendelkezéseknek az ezen irányelv 5. cikke (3) bekezdésével összhangban történő alkalmazását, előírhatják az érintett személynek egy ilyen szakmai szervezet vagy testület általi automatikus ideiglenes nyilvántartásba vételét, vagy formális tagságát egy ilyen szervezetben, illetve testületben, feltéve, hogy az ilyen nyilvántartásba vétel, illetve tagság nem késlelteti és semmilyen módon nem nehezíti a szolgáltatások nyújtását, valamint nem ró további költségeket a szolgáltatásnyújtóra. [...]

[...]”

- 9 Az említett irányelvnek „A letelepedés szabadsága” című III. címében foglalt, „Az elismerés feltételei” című 13. cikke (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ha egy szabályozott szakma gyakorlásának megkezdését vagy gyakorlását a fogadó tagállam meghatározott szakmai képzés megszerzéséhez köti, ennek a tagállamnak az illetékes hatósága a tagállam saját állampolgárait alkalmazottakkal azonos feltételek mellett köteles engedélyezni az adott szakma gyakorlásának megkezdését és gyakorlását olyan kérelmezők számára, akik olyan képzettségi tanúsítvánnyal vagy előírt képzés megszerzését tanúsító okirattal rendelkeznek, amelyet egy másik tagállam követel meg ahhoz, hogy területén az adott szakma gyakorlását megkezdhessek, illetve az adott szakmát gyakorolhassák.

[...]”

A német jog

Az orvosi beavatkozások díjszabásáról szóló rendelet

- 10 Az orvosi beavatkozások díjszabásáról szóló rendelet (Gebührenordnung für Ärzte) a szövetségi egészségügyi minisztérium rendelete. „Hatály” című 1. §-a a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az orvosok szakmai beavatkozása díjazásának meghatározása a jelen rendelet szerint történik, kivéve, ha valamely szövetségi törvény másképp rendelkezik.

(2) Az orvos kizárólag azon beavatkozások díjait számlázhatja, amelyek az orvosi szakma szabályai szerint orvosilag szükséges kezelések orvos általi elvégzéséhez elengedhetetlenek. Az orvosilag szükséges kezelések orvos általi elvégzésének keretét meghaladó beavatkozások csak akkor számlázhatók, ha ezeket a kötelezett kérelmére végezték el.”

- 11 E rendeletnek az „Eltérést kikötő megállapodás” című 2. §-a értelmében:

„(1) A jelen rendeletről eltérő díjszabásra vonatkozó megállapodás köthető. [...]

(2) Az előző bekezdés első mondatában szereplő megállapodást meg kell tárgyalni, és írásban kell megkötni az orvos és az kötelezett között az orvosi beavatkozás elvégzését megelőzően. [...]

[...]»

- 12 Az említett rendeletnek „Az egyéb beavatkozások díjai” című 6. §-a (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A tiszteletdíjak jegyzékében nem szereplő önálló orvosi beavatkozások a jegyzékben szereplő egyenértékű beavatkozás alapján számlázhatók, ezen egyenértékűséget a beavatkozás jellege, a beavatkozás költségei és az elvégzéséhez szükséges idő függvényében kell értékelni.”

Az egészségügyi szakmákra vonatkozó hesseni tartományi törvény

- 13 A 2011. szeptember 15-i törvénnyel módosított, az orvosok, fogorvosok, állatorvosok, gyógyszerészek, pszichológus pszichoterapeuták, valamint gyermekekkel és fiatalokkal foglalkozó pszichológus pszichoterapeuták szakmai képviseleteiről, szakmájának gyakorlásáról, továbbképzéséről és szakmai bíróságairól szóló hesseni tartományi törvény (a továbbiakban: egészségügyi szakmákról szóló hesseni tartományi törvény) 2. §-ának (1) bekezdése előírja:

„Az említett szakmai kamarákba tartozik azon

1) orvosok,

[...]

összessége, akik tevékenységüket Hessen tartományban végzik.

[...]”.

- 14 E törvény 3. §-a értelmében:

„(1) Valamely egészségügyi szakmai kamara azon tagjai, akik az Európai Unió valamely tagállamának, illetve az Európai Gazdasági Térségről szóló [1992. május 2-i] megállapodásban [(HL 1994. L 1., 3. o.)] [...] részes valamely állam állampolgárai, és akik a jelen törvény hatályának keretében tevékenységüket átmeneti és alkalmi jelleggel a szolgáltatásnyújtásnak a közösségi jog által rögzített szabadsága értelmében végzik anélkül, hogy egyébként Németországban telepedtek volna le, a jelen törvény 2. §-a (1) bekezdésének első mondatától eltérően nem tagjai az illetékes szakmai kamarának, feltéve, hogy szakmai szempontból az Európai Unió más tagállamában vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államban telepedtek le. A szolgáltatást a jelen törvény 2. §-a (1) bekezdésének első mondatában szereplő szakmai megjelöléssel kell nyújtani.

[...]

(3) Tevékenységüket illetően valamely egészségügyi szakmai kamarának a jelen § (1) bekezdésében említett tagjai ugyanazon jogokkal és kötelezettségekkel rendelkeznek, mint a jelen törvény 2. §-a (1) bekezdésének első mondatában említett egészségügyi szakmai kamarai tagok. E személyekre elsősorban a 22. és 23. §-ban előírt jogokat és kötelezettségeket kell alkalmazni (a szakma lelkiismeretes gyakorlása, továbbképzés, részvétel a sürgősségi ellátásban és nyilvántartás vezetése), és e személyek a 2005/36 irányelv 5. cikke (3) bekezdésének megfelelően kötelesek tiszteletben tartani a szakmai, jogi vagy közigazgatási jellegű magatartási szabályzatokat. A jelen törvény 24. és 25. §-ának értelmében elfogadott etikai kódexet, valamint a jelen törvény hatodik fejezetét értelemszerűen kell alkalmazni.”

- 15 Az egészségügyi szakmákról szóló hesseni tartományi törvény 49. §-a (1) bekezdésének első mondata előírja, hogy a szakmai kötelezettségekkel kapcsolatos, az érintett kamara tagjainak felróható bármely szakmai mulasztás eljárást von maga után. E tekintetben e törvény 50. §-a előírja, hogy az eljárás

keretében elfogadott intézkedések a következők lehetnek: figyelmeztetés, megrovás, a szavazati jog átmeneti megvonása, legfeljebb 50 000 euró összegű bírság, valamint annak megállapítása, hogy az érintett kamara tagja méltatlan szakmája gyakorlására.

Hessen tartomány orvosi etikai kódexe

16 Hessen tartomány orvosi etikai kódexét e tartomány orvosi kamarája fogadta el az egészségügyi szakmákról szóló hesseni tartományi törvény 24. és 25. §-ának értelmében. E kódex rögzíti az orvosok szakmai kötelezettségeit, és preambulumának értelmében azt a célkitűzést követi, hogy fenntartsa és előmozdítsa az orvos és betege közötti bizalmat, biztosítsa az orvosi tevékenység minőségét a közegészség érdekében, biztosítsa az orvosi szakma szabadságát és jóhírnevét, valamint, hogy ösztönözze a kamara tagjainak méltó magatartását, és megakadályozza a méltatlan magatartást.

17 Az említett kódexnek „A tiszteletdíjakról és díjakról szóló megállapodások” című 12. §-a ekképp rendelkezik:

„(1) A tiszteletdíjakat arányosan kell megállapítani. Más jogszabályi rendelkezések alkalmazhatóságának sérelme nélkül, a tiszteletdíjakat a gyógyászati beavatkozások hivatalos osztályozása alapján kell kiszámítani. Az orvos nem állapíthat meg indokolatlanul a gyógyászati beavatkozások hivatalos osztályozásában előírtnál alacsonyabb díjakat. Ha a tiszteletdíjról megállapodás jön létre, az orvosnak figyelembe kell venni a kötelezett anyagi helyzetét.

[...]

3. Az érdekelt kérelmére a tartomány orvosi kamarája véleményezi a tiszteletdíjak megfelelőségét.”

18 Ugyanezen kódexnek az „Engedélyezett információk és a szakmai etikával ellentétes reklám” című 27. §-a értelmében:

„(1) Az alábbi rendelkezések célja a betegek megfelelő és szükséges tájékoztatás útján biztosított védelme, valamint az orvosi hivatásnak az orvosról alkotott elképzeléssel ellentétes elűzetiesedésének elkerülése.

(2) Ezen elv alapján az orvos szakmai jellegű objektív tájékoztatást nyújthat.

(3) Az orvosoknak tilos a szakmai etikával ellentétes bármilyen reklámozás. Minden esetben ellentétes a szakmai etikával az a hirdetés, amely tartalmilag vagy megjelenésében dicsérő, megtévesztő jellegű, vagy összehasonlítást tartalmaz. Az orvos nem ösztönözhet más személyeket ilyen jellegű reklámtevékenységre, és túrni sem köteles más személyek ilyen tevékenységét. A jelen rendelkezés nem érinti a más jogszabályokban előírt reklámtilalmat.

[...]”

19 Hessen tartomány orvosi etikai kódexe D. fejezetének „Az Európai Unió más tagállamaiban letelepedett orvosainak határon átnyúló orvosi tevékenysége” című 13. pontja előírja:

„Ha az Európai Unió más tagállamában letelepedett, vagy tevékenységét ott gyakorló orvos átmeneti jelleggel a jelen kódex hatályába tartozó orvosi tevékenységet gyakorol anélkül, hogy egyébként Németországban telepedett volna le, a jelen kódex rendelkezései az irányadók. Abban az esetben is, ha az orvos tevékenységének előmozdítására szorítkozik a jelen kódex hatályának keretében. Tevékenységét kizárólag a jelen kódex által engedélyezett mértékben teheti ismertté.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 20 K. Konstantinides görög orvos 1981-ben szerzett orvosi diplomát Athénban (Görögország). Többek között, 1986. és 1990. között az athéni egyetemi kórházi központ andrológiai szolgálata vezetőjének feladatait látta el, 1990 óta pedig az „Andrology Institute Athens” (athéni andrológiai intézet) nevű rendelőben önállóan dolgozik. K. Konstantinides, az athéni és a görög orvosi kamara tagja, Athénban telepedett le.
- 21 A 2006–2010. közötti időszakban K. Konstantinides havonta egy vagy két napot Németországban töltött, hogy a hesseni tartományi orvosi kamara illetékességébe tartozó területen andrológiai sebészeti beavatkozásokat végezzen a darmstadti (Németország) Elisabethenstift kórházi központ ambuláns sebészetén. K. Konstantinides kizárólag kiemelten speciális sebészeti beavatkozásokat végzett, a beavatkozásokhoz kapcsolódó egyéb szolgáltatások teljesítése, úgymint az időpont-egyeztetés vagy az utókezelés az említett kórházi központ személyzetének feladata volt.
- 22 2007 augusztusában K. Konstantinides sikeres ambuláns műtétet hajtott végre az említett kórházban egy betegen. E beteg panaszát követően, aki a K. Konstantinides által a számára kiállított számla összegét vitatta, a hesseni tartományi orvosi kamara vizsgálatot folytatott le, amely a kérdést előterjesztő bíróság előtt az ezen orvossal szemben az orvosi beavatkozások díjszabásáról szóló rendelet megsértése és a szakmai etikával ellentétes reklámok tilalmának megszegése okán folytatott fegyelmi eljárás megindulásához vezetett.
- 23 E fegyelmi eljárás megindítására azon okból került sor, miszerint K. Konstantinides „egy beavatkozást tiszteletdíjra vonatkozó megállapodás keretében úgy számlázott, hogy egy olyan díjkódot alkalmazott, amelyről a felek nem állapodtak meg szabadon”, és ily módon szakmai vétséget követett el a hesseni tartományi orvosi etikai kódex 12. §-a, valamint az orvosi beavatkozások díjszabásáról szóló rendelet 2. §-a, 6. §-ának (2) bekezdése és 12. §-ának együttes rendelkezése értelmében. A hesseni tartományi orvosi kamara úgy ítélte meg, hogy a vitatott tiszteletdíjak túl magasak voltak, és igazolják a fegyelmi szankció kiszabását.
- 24 A kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott adatok értelmében az elvégzett műtétnek megfelelő, releváns díjkód hiányában K. Konstantinides a műtetre vonatkozóan 6 395,96 euró összegű számlát bocsátott ki, analógia útján alapdíjszabásként egy másik kódot, valamint egy 16,2 értékű együtthatót, illetve egyéb díjkódokat alkalmazva, amelyek közül egyeseket szintén analógia útján alkalmazott, és ezeket is megnövelte különböző együtthatókkal. K. Konstantinides arra hivatkozott, hogy e növelések mértékét a beteggel megkötött, eltérést kikötő megállapodás értelmében alkalmazta.
- 25 A szakmai etikával ellentétes reklám tilalmának megsértését illetően a hesseni tartományi orvosi kamara azt róta fel K. Konstantinidesnek, hogy megsértette a hesseni tartományi orvosi etikai kódex 27. §-át, mivel a szakmai etikával ellentétes reklámozást végzett. Pontosabban az a kifogás merült fel vele szemben, hogy weboldalán úgy reklámozta a darmstadti Elisabethenstift kórházi központjában végzett tevékenységét, hogy a „német intézmény”, illetve az „európai intézmény” kifejezéseket használta, jöllehet e kórházi központban kizárólag „átmeneti” és „alkalmi” jelleggel végez műtéteket anélkül, hogy valódi kórházi infrastruktúrával rendelkezne, és annak ellenére, hogy e műtéteket nem közjogi intézményben vagy közhatalmi ellenőrzésnek alávetett vagy tudományos intézményben végezte el.
- 26 A hesseni tartományi orvosi kamara úgy ítéli meg, hogy az egészségügyi szakmákról szóló hesseni tartományi törvény 3. §-ának (1) és (3) bekezdése, amely K. Konstantinidest az e törvény 24. és 25. §-a értelmében elfogadott hesseni tartományi orvosi etikai kódex tiszteletben tartására kötelezi, a 2005/36 irányelv, és különösen ennek 5. és 6. cikke átültetésének minősül, következőképpen összeegyeztethető az uniós joggal.

- 27 K. Konstantinides elsősorban arra hivatkozik, hogy a szolgáltatásnyújtás szabadsága elvének megfelelően tevékenységét Németországban átmeneti és alkalmi jelleggel végzi, tehát rá nem vonatkoznak a német etikai szabályok. Véleménye szerint a német szakmai szervezetek által felhozott olyan kifogásokat, mint az alapügyben szereplők, „a származás szerinti tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságainak” kell címezni, tehát a jelen ügyben az athéni orvosi kamarának. Másodlagosan K. Konstantinides vitatja a vele szemben felhozott kifogásokat.
- 28 A kérdést előterjesztő bíróság előadja, hogy azt kell meghatározni, hogy a hesseni tartományi orvosi etikai kódex 12. és 27. §-ának anyagi jogi tartalma – a 2005/36 irányelv 5. cikke (3) bekezdése tükrében értelmezve – összeegyeztethető-e az említett 5. cikk által követett célkitűzéssel. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság komoly kétségeit fejezi ki annak vonatkozásában, hogy a tiszteletdíjak számításának az e kódex 12. §-ában foglalt szabályai, illetve a szakmai etikával ellentétes reklámnak az e kódex 27. §-a (1) és (3) bekezdésében foglalt tilalma ezen irányelv 5. cikke (3) bekezdésének hatálya alá tartozik-e.
- 29 Az említett bíróság továbbá úgy ítéli meg, hogy a fogadó tagállamnak a 2005/36 irányelv 5. cikkének (3) bekezdése alapján különbséget kell tennie a területén átmeneti és alkalmi jelleggel tevékenységet végző szolgáltatók és az itt ugyanezen tevékenységet gyakorló szolgáltatók között, amit nem lehetne biztosítani, ha e tagállam fegyelmi szabályait általános módon kellene alkalmazni az említett szolgáltatókra. E bíróságban következésképpen kétségek ébredtek azt illetően, hogy az egészségügyi szakmákról szóló hesseni tartományi törvény 3. §-ának (1) és (3) bekezdése összeegyeztethető-e az uniós joggal.
- 30 Ebben a helyzetben a Berufsgesicht für Heilberufe bei dem Verwaltungsgericht Gießen az eljárást felfüggesztette, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„[A 2005/36 irányelv 5. cikkének (3) bekezdését érintő kérdések:]

- 1) Azon szakmai szabályok körébe tartozik-e a [hesseni tartományi orvosi etikai kódex] 12. §-ának (1) bekezdése szerinti rendelkezés, amelyeknek a szolgáltatásnyújtó általi be nem tartása esetén a fogadó államban fegyelmi eljárásnak megfelelő szakmai bírósági eljárás folytatható le a fogyasztóbiztonsággal és a fogyasztóvédelemmel közvetlenül és konkrétan összefüggő súlyos szakmai mulasztás miatt?
- 2) Ha igen: abban az esetben is így van-e ez, ha a szolgáltatásnyújtó (a jelen ügyben: az orvos) által elvégzett műtét tekintetében a fogadó államban hatályos orvosi díjszabás nem tartalmazza a vonatkozó díjkódot?
- 3) Azon szakmai szabályok körébe tartoznak-e a szakmai szabályokkal ellentétes reklámra vonatkozó rendelkezések (a [hesseni tartományi] orvosi etikai kódex D. fejezetének 13. pontjával összefüggésben értelmezett 27. §-ának (1)–(3) bekezdése), amelyeknek a szolgáltatásnyújtó általi be nem tartása esetén a fogadó államban fegyelmi eljárásnak megfelelő szakmai bírósági eljárás folytatható le a fogyasztóbiztonsággal és a fogyasztóvédelemmel közvetlenül és konkrétan összefüggő súlyos szakmai mulasztás miatt?

[A 2005/36/EK irányelv 6. cikke első bekezdése első mondatának a) pontjára vonatkozó kérdés]:

- 4) Megfelelően ültetik-e át a 2005/36/EK irányelv előzőekben említett rendelkezéseit [az egészségügyi szakmákról szóló hesseni tartományi törvény] 3. §-a (1) és (3) bekezdésének a 2005/36 irányelv végrehajtására irányuló módosításai azáltal, hogy mind a vonatkozó etikai kódexeket, mind pedig a szakmai bíróságokra vonatkozó – [e törvény] hatodik szakaszában foglalt – rendelkezéseket teljes mértékben alkalmazhatónak nyilvánítja az EUMSZ 57. cikk szerinti szolgáltatásnyújtás szabadsága keretében a fogadó államban átmeneti jelleggel tevékenykedő szolgáltatókra [a jelen esetben az orvosokra] [...]?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első–harmadik kérdésről

- 31 Első–harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a 2005/36 irányelv 5. cikkének (3) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az olyan nemzeti rendelkezések, mint egyfelől a hesseni tartományi orvosi etikai kódex 12. §-ának (1) bekezdése, amelynek értelmében a tiszteletdíjnak megfelelőeknek kell lenniük, és azokat – ha jogszabály másképp nem rendelkezik – az orvosi beavatkozások hivatalos díjszabása alapján kell kiszámítani, másfelől pedig e kódex 27. cikkének (3) bekezdése, amely megtiltja a szakmai etikával ellentétes reklámozást az orvosok számára, e rendelkezés hatálya alá tartoznak.
- 32 Az alapügyben alkalmazandó tiszteletdíj-számítási szabályokat illetően meg kell állapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróság pontosította, hogy a hesseni tartomány orvosi etikai kódexének 12. §-át az orvosi beavatkozások díjszabása 6. §-ának (2) bekezdésével összefüggésben kell értelmezni, amelynek értelmében a tiszteletdíjak jegyzékében nem szereplő önálló orvosi beavatkozások a jegyzékben szereplő egyenértékű beavatkozás alapján számlázhatók, és ezen egyenértékűséget a beavatkozás jellege, költségei és az elvégzéséhez szükséges idő függvényében kell értékelni.
- 33 A 2005/36 irányelv 1. cikkéből az következik, hogy ezen irányelv célja azon szabályok megállapítása, amelyek szerint az a tagállam, amely a területén egy szabályozott szakma gyakorlásának megkezdését, illetve gyakorlását ahhoz köti, hogy az érintett személy egy adott szakmai képesítéssel rendelkezzen, e szakma gyakorlásának megkezdése és gyakorlása érdekében el kell, hogy ismerje azokat a szakmai képesítéseket, amelyeket valamely más tagállamban szereztek, és amelyek feljogosítják az adott képesítéssel rendelkező személyt a fogadó tagállam területén ugyanazon szakma gyakorlására.
- 34 A fogadó tagállamban való letelepedést illetően – amint azt az említett irányelv III. címének rendelkezései szabályozzák – ezen irányelv 13. cikke előírja, hogy e tagállam a saját állampolgáira alkalmazottakkal azonos feltételek mellett köteles engedélyezni az adott szakma gyakorlásának megkezdését és gyakorlását olyan kérelmezők számára, akik olyan képzettségi tanúsítvánnyal vagy előírt képesítés megszerzését tanúsító okirattal rendelkeznek, amelyet egy másik tagállam követel meg ahhoz, hogy területén az adott szakma gyakorlását megkezdhessek, illetve az adott szakmát gyakorolhassák. A szakmai képesítések ilyen elismerése ily módon lehetővé teszi az érintett személy számára, hogy korlátozások nélkül megkezdje a szabályozott szakma gyakorlását a fogadó tagállamban, és azt ott a fogadó tagállam állampolgáiraival azonos feltételek mellett gyakorolja, mivel a szakma gyakorlásának megkezdése magában foglalja az e tagállamban előírt szakmai cím viselésének jogát.
- 35 A szolgáltatásnyújtás szabadságának keretében – amint azt a 2005/36 irányelv II. címének rendelkezései szabályozzák –, amennyiben a szolgáltató a fogadó tagállam területére megy szakmájának a származási állam szerinti szakmai címe alatt történő átmeneti és alkalmi jellegű gyakorlása céljából, ezen irányelv 5. cikkének (1) bekezdése rögzíti azt az elvet, miszerint a tagállamok semmilyen, szakmai képesítéssel kapcsolatos okból nem korlátozhatják a szabad szolgáltatásnyújtást, ha a szolgáltató jogszerűen letelepedett egy másik tagállamban azzal a céllal, hogy ott ugyanazt a szakmát gyakorolja.
- 36 Éppen ez az az összefüggés, amelynek keretében a 2005/36 irányelv megköveteli, hogy a szolgáltató, amennyiben szakmai tevékenységét átmeneti és alkalmi jelleggel gyakorolja, a fogadó tagállamnak az ott ugyanazt a szakmát gyakorló szakképzett személyekre vonatkozó, a szakmai képesítésével közvetlenül összefüggő szakmai, jogi vagy közigazgatási jellegű magatartási szabályainak, valamint fegyelmi jellegű rendelkezéseinek hatálya alá kerül.
- 37 Hangsúlyozni kell, hogy olyan fegyelmi jellegű rendelkezésekről van szó, amelyek a 2005/36 irányelv 5. cikkének (3) bekezdésében szereplő magatartási szabályok megsértését szankcionálják, amint azt az említett irányelv (8) preambulumbekkezdése is előírja.

- 38 Az említett szabályok tartalmát illetően, amelyeknek közvetlenül össze kell függniük a szakmai képzéssel, a 2005/36 irányelv 5. cikkének (3) bekezdése a szakma meghatározására, a címek használatára, valamint a fogyasztóbiztonsággal és a fogyasztóvédelemmel közvetlenül és konkrétan összefüggő súlyos szakmai mulasztásokra vonatkozó szabályokat említi. Ezen irányelv (8) preambulumbekzdése a szakma keretébe tartozó vagy a szakma számára fenntartott tevékenységek körére vonatkozó szabályokra is utal.
- 39 A 2005/36 irányelv tárgyából, célkitűzéséből, valamint általános rendszeréből az következik, hogy kizárólag azok a szakmai magatartási szabályok tartoznak ezen irányelv 5. cikke (3) bekezdésének hatálya alá, amelyek közvetlenül összefüggenek az orvosi hivatás gyakorlásával, és amelyek tiszteletben nem tartása sérti a beteg védelmét.
- 40 Ebből következik, hogy sem a tiszteletdíjak számítására, sem pedig az orvosok számára a szakmai etikát megsértő reklámozás tilalmára vonatkozó, az alapügyben alkalmazotthoz hasonló szabályok nem minősülnek olyan magatartási szabályoknak, amelyek a 2005/36 irányelv 5. cikkének (3) bekezdése értelmében közvetlenül és sajátosan összefüggenek az érintett szabályozott szakma gyakorlásának megkezdésére vonatkozó szakmai képzésekkel.
- 41 Ennek megfelelően azt a következtetést kell levonni, hogy a hesseni tartományi orvosi etikai kódexe 12. §-ának (1) bekezdésében és 27. §-ának (3) bekezdésében szereplőkhöz hasonló nemzeti szabályok nem tartoznak a 2005/36 irányelv 5. cikke (3) bekezdésének hatálya alá.
- 42 A nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkel bevezetett együttműködési eljárás keretében a Bíróság feladata, hogy a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez érdemi választ adjon. Ennek érdekében adott esetben a Bíróságnak át kell fogalmaznia a feltett kérdéseket (lásd többek között a C-334/95. sz. Krüger-ügyben 1997. július 17-én hozott ítélet [EBHT 1997., I-4517. o.] 22. és 23. pontját, valamint a C-243/09. sz. Fuß-ügyben 2010. október 14-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-9849. o.] 39. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). E célból a Bíróság a nemzeti bíróság által szolgáltatott információk összessége, és különösen az előzetes döntéshozatalra utaló határozat indokolása alapján meghatározhatja az uniós jog azon rendelkezéseit, illetve jogelveit, amelyeknek az értelmezése az alapügyben felmerülő jogvita tárgyára figyelemmel szükséges (lásd ebben az értelemben különösen a 83/78. sz. Redmond-ügyben 1978. november 29-én hozott ítélet [EBHT 1978., 2347. o.] 26. pontját, a C-56/01. sz. Inizan-ügyben 2003. október 23-án hozott ítélet (EBHT 2003., I-12403. o.) 34. pontját és a fent hivatkozott Fuß-ügyben hozott ítélet 40. pontját).
- 43 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az alapügyben szereplőkhöz hasonló körülmények között, valamint figyelemmel a jelen ítélet 40. és 41. pontjában szereplő megfontolásokra, az alapügyben szereplő szabályozásnak az uniós joggal való összeegyeztethetőségét nem a 2005/36 irányelv, hanem a szolgáltatásnyújtás szabadságának az EUMSZ 56. cikkében rögzített elve vonatkozásában kell megvizsgálni.
- 44 E tekintetben az állandó ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy az EUMSZ 56. cikk nemcsak a más tagállamban letelepedett, szolgáltatást nyújtó személyekkel szemben az állampolgársága, vagy azon körülmény alapján alkalmazott minden hátrányos megkülönböztetés eltörlését követeli meg, hogy más tagállamban telepedett le, mint amelyben a szolgáltatást nyújtania kell, hanem ugyanúgy valamennyi korlátozás megszüntetését akkor is, ha azok különbségtétel nélkül vonatkoznak a nemzeti és az egyéb tagállamokból származó szolgáltatásnyújtókra, amennyiben azok akadályozzák, zavarják vagy kevésbé vonzóvá teszik egy másik olyan tagállamban letelepedett szolgáltatásnyújtó szolgáltatásait, ahol az jogszerűen nyújt hasonló szolgáltatásokat (a C-577/10. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben 2012. december 19-én hozott ítélet 38. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 45 Azt is meg kell állapítani, hogy a korlátozás fogalma magában foglalja különösen a tagállam által elfogadott olyan intézkedéseket, amelyek bár megkülönböztetés nélkül alkalmazandók, befolyásolják a más tagállamokban történő szolgáltatásnyújtás szabadságát (lásd ebben az értelemben, többek között, a C-565/08. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2011. március 29-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-2101. o.] 46. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 46 Az alapügyben nem vitatott, hogy a szóban forgó rendelkezések különbségtétel nélkül alkalmazandók a Hessen tartomány területén szolgáltatást nyújtó valamennyi orvosra.
- 47 Ezenfelül emlékeztetni kell arra, hogy valamely tagállami szabályozás nem minősül az EUM-Szerződés szerinti korlátozásnak kizárólag azon ténynél fogva, hogy más tagállamok kevésbé szigorú vagy gazdaságilag előnyösebb szabályokat alkalmaznak a saját területükön letelepedett hasonló szolgáltatásokat nyújtó személyek vonatkozásában (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet 49. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 48 A szerződés értelmében vett korlátozás fennállása tehát nem vezethető le azon pusztán tényből, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaságtól eltérő tagállamokban letelepedett orvosoknak a Hessen tartomány területén nyújtott szolgáltatások tiszteletdíjai számítása tekintetében az e területen hatályos szabályozásoknak kell alávetniük magukat.
- 49 Mindazonáltal, amint az a nemzeti bíróság értékeléséből következik, az alapügyben szereplő rendszer rugalmasságának hiányában az ilyen szabályozás alkalmazása – amely visszatartó hatással lehet más tagállamok orvosai tekintetében – a Szerződés értelmében vett korlátozásnak minősülhet.
- 50 Ami az ilyen korlátozás igazolását illeti, az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azon tagállami rendelkezések, amelyek alkalmasak arra, hogy zavarják vagy kevésbé vonzóvá tegyék a Szerződés által biztosított alapvető szabadságok gyakorlását, kizárólag azzal a feltétellel fogadhatók el, hogy közérdekű célt szolgálnak, alkalmasak e célok megvalósításának biztosítására, és nem haladják meg az elérni kívánt cél megvalósításához szükséges mértéket (lásd különösen a C-202/11. sz. Las-ügyben hozott ítélet 23. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 51 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság feladata azt megvizsgálni, hogy – feltételezve, hogy annak alkalmazása az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban bemutatott körülmények között a szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásának minősül – az alapügyben szereplő szabályozás közérdekű célt szolgál-e. Általánosságban meg kell állapítani, hogy az egészség és az emberi élet védelme – amint azt az EUMSZ 36. cikke előírja, valamint a fogyasztók védelme olyan célkitűzések, amelyek olyan közérdeken alapuló nyomós indokoknak tekinthetők, amelyek igazolhatják a szolgáltatásnyújtás szabadságának korlátozását (lásd ebben az értelemben, többek között, a C-94/04. és C-202/04. sz., Cipolla és társai egyesített ügyekben 2006. december 5-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-11421. o.] 64. pontját, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, valamint a C-143/06. sz. Ludwigs-Apotheke ügyben 2007. november 8-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-9623. o.] 27. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 52 Azt a kérdést illetően, hogy a közérdekű célkitűzést szolgáló ilyen szabályozás alkalmas-e a kitűzött cél megvalósításának biztosítására, és nem haladja-e meg az elérni kívánt cél megvalósításához szükséges mértéket, a nemzeti bíróság feladata annak vizsgálata, hogy e szabályozás valóban megfelel a célkitűzés koherens és szisztematikus módon történő elérése követelményének. Az arányosság elemzése elsősorban a kilátásba helyezett szankció szigorúságának figyelembevételét követeli meg.
- 53 Ennek megfelelően a nemzeti bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az alapügyben szereplő szabályozás az EUMSZ 56. cikk szerinti korlátozásnak minősül-e, igenlő válasz esetén pedig annak vizsgálata, hogy e szabályozás közérdekű célt követ-e, alkalmas-e ennek megvalósítására, és nem haladja-e meg az elérni kívánt cél megvalósításához szükséges mértéket.

- 54 A szakmai etikával ellentétes reklámot illetően a hesseni tartomány orvosi etikai kódexe 27. §-ának (3) bekezdése általánosságban előírja, hogy az orvosok számára tilos bármely, a szakmai etikával ellentétes reklám.
- 55 A jelen ügyben nem a reklámozás vagy a reklám egy sajátos formájának teljes tilalmáról van szó. Az említett 27. § (3) bekezdése nem tiltja önmagában az orvosi szolgáltatásokra vonatkozó reklámot, hanem azt követeli meg, hogy az ilyen reklám ne legyen ellentétes a szakmai etikával.
- 56 Még ha nem is mondja ki a reklám vagy a reklám egy sajátos formájának teljes tilalmát – ami az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében önmagában a szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásának minősülhet (lásd többek között a C-500/06. sz. Corporación Dermoeestética ügyben 2008. július 17-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-5785. o.] 33. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot) – a reklám tartalmának a szakmai etikával ellentétes jellegére vonatkozó, a hesseni tartományi orvosi etikai kódex 27. §-ának (3) bekezdésében előírthoz hasonló tilalmat elrendelő szabályozás, amelyet bizonyos kétértelműség jellemez, az érintett orvosi szolgáltatások szabad nyújtása korlátozásának minősülhet.
- 57 Ugyanakkor, amint azt a főtanácsnok is említette indítványának 68. pontjában, az olyan nemzeti vagy regionális szabályozásoknak a valamely más tagállamban letelepedett egészségügyi szakember tekintetében való, hátrányos megkülönböztetéstől mentes alkalmazása, amelyek a szakmai etikára vonatkozó kritériumra tekintettel magukban foglalják azokat a feltételeket, amelyek mellett az ilyen szakember reklámozhatja tevékenységeit az érintett területen, igazolható a közegészségre és a fogyasztók védelmére irányuló, közérdeken alapuló nyomós indokokkal, amennyiben a szolgáltatásnyújtás szabadságával élő szakemberre kiszabható esetleges szankció arányos az érdekeltnek felrótt magatartással, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.
- 58 A fenti megfontolásokra tekintettel az első-harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2005/36 irányelv 5. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az olyan nemzeti szabályok, mint egyfelől a hesseni tartományi orvosi etikai kódex 12. §-ának (1) bekezdésében szereplők, amelynek értelmében a tiszteletdíjaknak megfelelőeknek kell lenniük, és azokat – ha jogszabály másképp nem rendelkezik – az orvosi beavatkozások hivatalos díjszabása alapján kell kiszámítani, másfelől pedig e kódex 27. §-ának (3) bekezdése, amely megtiltja a szakmai etikával ellentétes reklámozást az orvosok számára, nem tartoznak e rendelkezés tárgyi hatálya alá. Mindazonáltal a nemzeti bíróság feladata annak vizsgálata – a Bíróság által adott iránymutatásokra figyelemmel –, hogy az említett szabályok az EUMSZ 56. cikk szerinti korlátozásnak minősülnek-e, igenlő válasz esetén pedig annak vizsgálata, hogy e szabályok közérdekű célt követnek-e, alkalmasak-e annak megvalósítására, és nem haladják-e meg az elérni kívánt cél megvalósításához szükséges mértéket.

A negyedik kérdésről

- 59 Negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a 2005/36 irányelv 6. cikkének a) pontjával ellentétes-e az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a hesseni tartományi orvosi etikai kódex és az azzal összefüggő, a szakmai bíróságokra vonatkozó szabályok teljes mértékben alkalmazhatóknak minősülnek azon szolgáltatókra, akik azért mennek a fogadó tagállamba, hogy ott átmeneti és alkalmi jelleggel gyakorolják szakmájukat.
- 60 Emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 267. cikkel bevezetett eljárás a Bíróság és a nemzeti bíróságok közötti együttműködés eszköze, amelynek révén az előbbi az utóbbiak által eldöntendő jogviták megoldásához szükséges támpontokat nyújt az uniós jog értelmezése terén (lásd többek között a C-370/12. sz. Pringle-ügyben 2012. november 27-én hozott ítélet 83. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- 61 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozat semmiféle adatot nem tartalmaz annak vonatkozásában, hogy a jogvita eldöntése szempontjából releváns-e az a kérdés, hogy az uniós joggal, és különösen a 2005/36 irányelvvel ellentétes-e ezen etikai kódex és az azzal összefüggő, a szakmai bíróságokra vonatkozó szabályok alkalmazása.
- 62 Következésképpen a negyedik kérdés elfogadhatatlan, amennyiben az az említett etikai kódex és az azzal összefüggő, a szakmai bíróságokra vonatkozó szabályok összességére vonatkozik.
- 63 Mivel az e kérdésre adandó válasznak az alapügyben szereplő szabályokra kell korlátozódnia, meg kell állapítani, hogy a 2005/36 irányelv 6. cikkének a) pontja sem olyan magatartási szabályokat, sem pedig olyan fegyelmi eljárásokat nem ír elő, amelyeknek valamely szolgáltató alávethető, hanem kizárólag azt mondja ki, hogy a tagállamok annak érdekében, hogy megkönnyítsék a fegyelmi rendelkezéseknek az ezen irányelv 5. cikke (3) bekezdésével összhangban történő alkalmazását, előírhatják a valamely szakmai szervezet vagy testület általi automatikus ideiglenes nyilvántartásba vételt, illetve a formális tagságot egy ilyen szervezetben, illetve testületben.
- 64 A negyedik kérdésre tehát azt a választ kell adni, hogy a 2005/36 irányelv 6. cikkének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az sem olyan magatartási szabályokat, sem pedig olyan fegyelmi eljárásokat nem ír elő, amelyeknek alávethető valamely szolgáltató, aki a fogadó tagállam területére szakmájának átmeneti és alkalmi jellegű gyakorlása céljából megy, hanem kizárólag azt mondja ki, hogy a tagállamok annak érdekében, hogy megkönnyítsék a fegyelmi rendelkezéseknek az ezen irányelv 5. cikke (3) bekezdésével összhangban történő alkalmazását, előírhatják a valamely szakmai szervezet vagy testület általi automatikus ideiglenes nyilvántartásba vételt, illetve a formális tagságot egy ilyen szervezetben, illetve testületben.

A költségekről

- 65 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A szakmai képesítések elismeréséről szóló, 2005. szeptember 7-i 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az olyan nemzeti szabályok, mint egyfelől a hesseni tartományi orvosi etikai kódex 12. §-ának (1) bekezdésében szereplők, amelynek értelmében a tiszteletdíjaknak megfelelőeknek kell lenniük, és azokat – ha jogszabály másképp nem rendelkezik – az orvosi beavatkozások hivatalos díjszabása alapján kell kiszámítani, másfelől pedig e kódex 27. §-ának (3) bekezdésében szereplők, amely megtiltja a szakmai etikával ellentétes reklámozást az orvosok számára, nem tartoznak e rendelkezés tárgyi hatálya alá. Mindazonáltal a nemzeti bíróság feladata annak vizsgálata – az Európai Unió Bírósága által adott iránymutatásokra figyelemmel –, hogy az említett szabályok az EUMSZ 56. cikk szerinti korlátozásnak minősülnek-e, igenlő válasz esetén pedig annak vizsgálata, hogy e szabályok közérdekű célt követnek-e, alkalmasak-e annak megvalósítására, és nem haladják-e meg az elérni kívánt cél megvalósításához szükséges mértéket.**
- 2) **A 2005/36 irányelv 6. cikkének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az sem olyan magatartási szabályokat, sem pedig olyan fegyelmi eljárásokat nem ír elő, amelyeknek alávethető valamely szolgáltató, aki a fogadó tagállam területére szakmájának átmeneti és alkalmi jellegű gyakorlása céljából megy, hanem kizárólag azt mondja ki, hogy a tagállamok annak érdekében, hogy megkönnyítsék a fegyelmi rendelkezéseknek az ezen irányelv 5. cikke**

(3) bekezdésével összhangban történő alkalmazását, előírhatják a valamely szakmai szervezet vagy testület általi automatikus ideiglenes nyilvántartásba vételt, illetve a formális tagságot egy ilyen szervezetben, illetve testületben.

Aláírások